

คู่มือการป้องกัน ระวังอัคคีภัย

และแผนฉุกเฉิน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พ.ศ. 2566

คำนำ

ตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 25555 ข้อ 4 ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อ 3 แล้ว ให้นายจ้างจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การณรงค์ ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ ให้นายจ้างจัดเก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สถานประกอบกิจการพร้อมที่จะให้ พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ ตามกฎกระทรวง ข้อที่ 27 สถานประกอบกิจการทุกแห่ง ต้องจัดให้บุคลากรอย่างน้อยร้อยละ 40 ของจำนวน บุคลากร ในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบกิจการนั้น ผ่านการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นไปตามกฎหมาย เรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับบุคลากร และเกณฑ์สำนักงานสีเขียว หมวดที่ 5 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย 5.5 การเตรียมพร้อมต่อสภาวะฉุกเฉิน

ทั้งนี้การเกิดเพลิงไหม้ในสถานประกอบกิจการ ส่งผลก่อให้เกิดความเสี่ยงและเสียหายต่อ ชีวิต อาคารสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของสถานประกอบกิจการ ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานหยุดชะงัก เพื่อการป้องกันมิให้เกิดเพลิงไหม้หรือการจัดการระงับเพลิงไหม้ในขั้นต้น ไม่ให้เพลิงไหม้ลุกลามใหญ่โตนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้จัดทำ “คู่มือการป้องกัน ระงับอัคคีภัย แผนฉุกเฉิน” เล่มนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการฝึกอบรมการ ดับเพลิงขั้นต้น จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำไปใช้ปฏิบัติได้ต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรภัสสร อ่อนเกิด)

ผู้อำนวยการ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

18 กรกฎาคม 2566

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
1. วัตถุประสงค์.....	1
2. ขอบเขต.....	1
3. ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้.....	1
4. การแบ่งประเภทของเชื้อเพลิง	3
5. การป้องกันแหล่งกำเนิดไฟฟ้าของการติดไฟ.....	5
6. วิธีดับเพลิง.....	6
7. ทำอย่างไรเมื่อเกิดเพลิงไหม้.....	7
8. เครื่องมือดับเพลิงชนิด ต่าง ๆ.....	8
9. วิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง.....	11
10. ขั้นตอนการดำเนินงานป้องกัน ระวังอัคคีภัย และแผนฉุกเฉิน	
10.1. ก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้.....	12
10.1.1 แผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย	
10.1.2 แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยแผนการตรวจตราเพื่อป้องกันอัคคีภัย	
10.2. ขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้.....	20
10.2.1 แผนระวังอัคคีภัย	
10. 2.2 แผนอพยพหนีไฟ	
10.3. หลังเกิดเหตุเพลิงไหม้.....	32
10.3.1 แผนบรรเทาทุกข์ แผนปฏิรูปฟื้นฟู	
เอกสารอ้างอิง.....	32

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัย
2. เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อบุคลากร และผู้เข้ารับบริการกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
3. เพื่อลดอัตราความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย
4. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อพนักงานในสถานประกอบการ

2. ขอบเขต

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 ข้อ 4 ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย แผน ตรวจจับ ตรวจตรา แผนการอบรม แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย แผนการดับเพลิง แผนอพยพหนีไฟ และแผนบรรเทาทุกข์ โดยจัดให้เก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พร้อมให้บุคลากรตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

แผนปฏิบัติการป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัย ฉบับนี้ใช้สำหรับ พื้นที่ของ “สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน” เท่านั้น โดยครอบคลุมถึงบุคลากร ผู้เข้ารับบริการ และบุคคลภายนอก ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนที่ต้องดำเนินการในภาวะการณ์ที่ต่างกัน คือ ก่อนเกิดเหตุอัคคีภัย ขณะเกิดเหตุอัคคีภัย และหลังเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3. ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้

การสันดาป หรือการเผาไหม้(COMBUSTION) คือ ปฏิกิริยาเคมีที่เกิดจากการรวมตัวของเชื้อเพลิง กับออกซิเจน ซึ่งเป็นผลให้เกิดความร้อนและแสงสว่างกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ไฟจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง หรือเรียกว่า ทฤษฎีสามเหลี่ยมของไฟ คือ 1. เชื้อเพลิง 2. ความร้อน 3. ออกซิเจน

เมื่อเกิดไฟขึ้น และมีการเกิดไฟอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 อย่าง เป็นองค์ประกอบของการลุกไหม้อย่างต่อเนื่องมีผลให้เกิดเพลิงไหม้เรียก ทฤษฎีปิรามิดของไฟ (Tetrahedron)

1. เชื้อเพลิง 2. ความร้อน 3. ออกซิเจน 4. ปฏิกิริยาลูกโซ่

สามเหลี่ยมของไฟ

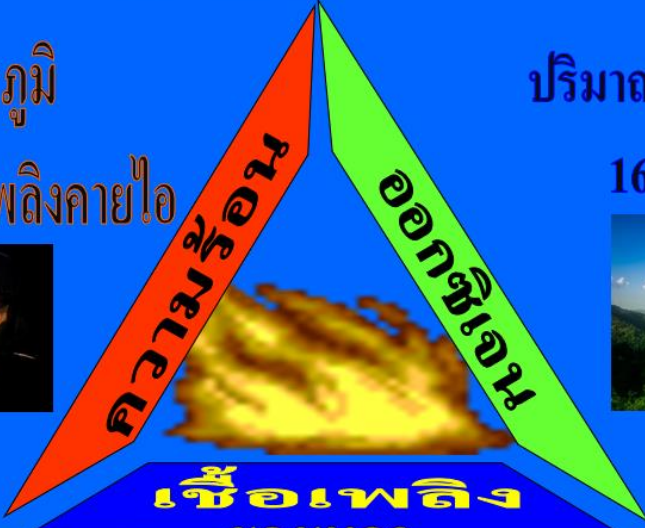

อุณหภูมิ
ที่ทำให้เชื้อเพลิงคายไอ

ปริมาณออกซิเจน

16-21 %

ของแข็ง

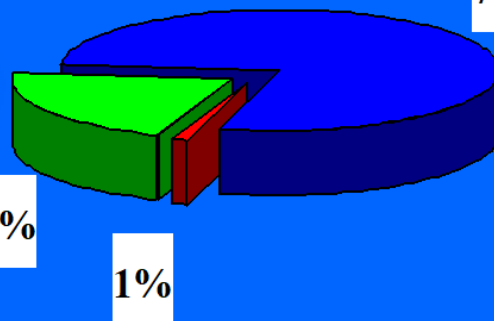
ก๊าซ

อากาศ

ชั้นบรรยากาศ

Click to add text

- ออกซิเจน 21%
- ไนโตรเจน 78 %
- คาร์บอนไดออกไซด์ 1%

4. การแบ่งประเภทของเชื้อเพลิง

แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ตามมาตรฐาน NFPA-10 (National Fire Protection Association)

1. ประเภท A มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมาย ภายในมีอักษร A โดยจะมีสีของพื้นเป็นสีเขียว ตัวอักษรสี ดำ คือ เพลิงที่เกิดจากวัสดุไหม้ไฟโดยทั่วไป เช่น ไม้, กระดาษ, ถ่านหิน เป็นต้น เชื้อเพลิงที่ทำให้เกิด เพลิงประเภทนี้ เมื่อเผาไหม้แล้ว จะมีขี้เถ้าเหลืออยู่

เพลิงไหม้ที่เกิดจาก
เชื้อเพลิงของแข็ง
เช่น ไม้ กระดาษ
ผ้า พลาสติก

2. ประเภท B มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมาย ภายในมีอักษร B โดยจะมีสีของพื้นเป็นสีแดง ตัวอักษรสีดำ คือเพลิงที่เกิดจากสารเชื้อเพลิงที่เป็นของเหลวและก๊าซ

3. ประเภท C มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมาย ภายในมีอักษร C โดยจะมีสีของพื้นเป็นสีฟ้า ตัวอักษรสีดำ คือเพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ คือเพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่

เพลิงไหม้ที่เกิดจาก
วัสดุและอุปกรณ์
ที่มีไฟฟ้าไหลอยู่
เช่น ไฟฟ้าลัดวงจร

4. ประเภท D มีสัญลักษณ์เป็นเครื่องหมาย ภายในมีอักษร D โดยจะมีสีของพื้นเป็นสีเหลือง ตัวอักษรสีดำ คือเพลิงที่เกิดจากโลหะติดไฟ เช่น แมกนีเซียม, ทิตาเนียม, ลิเทียม

เพลิงไหม้ที่เกิดจาก
โลหะที่ติดไฟได้
เช่น แมกนีเซียม
ซินโครเมียม

5. สัญลักษณ์ ตัวอักษร K อยู่ในรูปหกเหลี่ยมด้านเท่า พื้นสีดำ ตัวอักษรสีขาว สัญลักษณ์ที่เป็นรูปภาพ จะเป็นรูป กระทะทำอาหารที่ลวกติดไฟ เป็นไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงน้ำมันทำอาหาร น้ำมันพืช, น้ำมันจากสัตว์ และไขมัน เครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับไฟ คือ เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำผสมสารโปตัสเซียมอะซิเตท

5. การป้องกันแหล่งกำเนิดไฟฟ้าของการติดไฟ

การเกิดเพลิงไหม้ขึ้นเนื่องจากการปฏิกิริยาระหว่างความร้อน เชื้อเพลิง และออกซิเจนในอากาศ เมื่อทราบว่าอะไรบ้างที่สามารถเป็นแหล่งให้เกิดความร้อนสูงพอที่จะติดไฟได้ จำเป็นต้องควบคุมไม่ให้มีองค์ประกอบอีก 2 อย่าง เข้าไปอยู่ร่วมด้วย แต่ถ้าควบคุมไม่ได้ทั้ง 2 อย่าง ซึ่งปกติสามารถควบคุมออกซิเจนไม่ได้ เพราะโดยปกติจะมีออกซิเจนผสมอยู่ในอากาศโดยธรรมชาติ จึงต้องดูแลควบคุมไม่ให้เชื้อเพลิงเข้าไปสัมผัส กับสิ่งที่ทำให้เกิดความร้อนสูง ช้อแนะนำสำหรับการดูแลป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟนั้น อาจทำได้โดยการลดความร้อนและ หรือการกำจัดหรือป้องกันไม่ให้มีเชื้อเพลิงไปสัมผัสความร้อน ซึ่งกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

1. อุปกรณ์ไฟฟ้า ควรใช้ให้เหมาะสมกับงาน และควรมีการตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า เพื่อป้องกัน ไฟฟ้าลัดวงจร นอกจากนี้การทำความสะอาดอุปกรณ์ไฟฟ้า ควรใช้น้ำยาเฉพาะและควรเป็นชนิดที่ไม่ไวไฟ
2. การลดความเสียหาย อาจทำได้โดยการใช้สารสำหรับหล่อลื่นที่ไม่ไวไฟและเป็นชนิดที่ได้รับ การแนะนำจากผู้สร้างอุปกรณ์ หรือฝ่ายวิศวกรรม ควรมีการทำความสะอาดอุปกรณ์เสมอๆ เพื่อไม่ให้เกิดการสะสมของฝุ่นซึ่งอาจเป็นเชื้อไฟ
3. วัสดุไวไฟชนิดพิเศษ ควรเก็บรักษาให้ถูกต้องซึ่งควรเป็นการเสนอแนะจากฝ่ายวิศวกรรมหรือผู้เชี่ยวชาญ
4. การเชื่อมและการตัดโลหะ ควรจัดเป็นบริเวณแยกต่างหากจากงานอื่น ๆ ควรอยู่ในบริเวณที่มี การถ่ายเทอากาศสะดวก และพื้นที่จะต้องเป็นชนิดทนไฟ แต่ถ้าหากจัดให้อยู่แยกต่างหากไม่ได้ ก็ควร จัดเตรียมบริเวณสำหรับการตัดและการเชื่อมนั้น ต้องคำนึงถึงการใช้พื้นที่ทนไฟ การป้องกันประกายไฟจากการเชื่อมหรือตัดไม่ให้กระเด็นไปในบริเวณอื่น ๆ โดยเฉพาะต้องไม่มีเชื้อเพลิงอยู่ในบริเวณใกล้เคียง และควร จัดหาอุปกรณ์สำหรับดับเพลิงไว้ในบริเวณนี้ด้วย

5. การใช้เตาเผาแบบเปิดหรือเปลวไฟที่ไม่มีสิ่งปิดคลุม ต้องมีการป้องกันการกระเด็นของลูกไฟ ต้องไม่เก็บสารที่เป็นเชื้อเพลิงไว้ในบริเวณที่ใกล้เคียง ไม่ควรทิ้งให้ติดไฟโดยไม่มีการดูแล รวมทั้งต้องมีการ ถ่ายเทอากาศที่เหมาะสม

6. การสูบบุหรี่และการจุดไฟ ควรจัดให้มีบริเวณสูบบุหรี่สำหรับพนักงาน และจัดป้ายแสดงบอกไว้ และต้องเข้มงวดให้พนักงานปฏิบัติตาม บริเวณที่อนุญาตให้สูบบุหรี่ควรจัดภาชนะสำหรับใส่ขี้บุหรี่ ในบริเวณใดที่ห้ามการสูบบุหรี่ ควรห้ามจุดไฟด้วยและเตรียมการสำหรับป้องกันการเกิดอัคคีภัย ที่อาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อ รวมทั้งประกาศหลักปฏิบัติในการใช้บริเวณนี้เพื่อให้พนักงานเข้าใจและให้ความร่วมมือป้องกันการอัคคีภัย

7. วัตถุที่ผิวร้อนจัด เช่น ปล่องไฟ ท่อไอน้ำ ท่อน้ำร้อน ไม่ควรติดตั้งผ่านส่วนที่เป็นพื้นหรือเพดาน ควรจัดให้ผ่านผนังทนไฟหรือมีการหุ้มห่อด้วยสารหรือวัตถุทนไฟ รวมทั้งจัดให้มีการถ่ายเทความร้อนในบริเวณ นั้นด้วย สำหรับโลหะที่ถูกทำให้ร้อนจัด ควรบรรจุในภาชนะหรือผ่านไปตามอุปกรณ์ที่จัดไว้โดยเฉพาะ

8. ไฟฟ้าสถิตย์ ประจุไฟฟ้าสถิตส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากการเสียดสีของสารที่ไม่เป็นตัวนำ ซึ่งเมื่อ เกิดการถ่ายเทประจุไฟฟ้าสถิตก็จะทำให้เกิดประกายไฟ และถ้าประกายไฟสัมผัสกับเชื้อเพลิง ก็อาจเกิดการ ลูกไหม้ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้าสถิตย์เป็นไปได้ วิธีแก้ไขที่นิยมใช้โดยทั่วไปก็คือ

ก. การต่อสายดิน (Grounding)

ข. การต่อกับวัตถุที่ทาหน้าที่เป็นตัวรับประจุได้ (Bonding)

ค. รักษาระดับความชื้นสัมพัทธ์ที่ระดับที่เหมาะสม

ง. การทำให้บรรยากาศรอบ ๆ เป็นประจุไฟฟ้า ซึ่งจะทาหน้าที่เป็นตัวนำประจุไฟฟ้า ออกจาก วัตถุที่เก็บประจุไฟฟ้าสถิตย์ไว้ในตัวมัน แต่วิธีนี้ควรใช้ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้เท่านั้น เพราะ มิฉะนั้นกรรมวิธีในการท าให้เกิดประจุไฟฟ้า อาจเป็นตัวก่อให้เกิดการลูกไหม้เสียเอง

9. เครื่องทำความร้อน เชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเครื่องทำความร้อน ควรมีจุดติดไฟที่อุณหภูมิสูง บริเวณที่ติดตั้งเครื่องควรมีการระบายอากาศที่ดี เพราะเชื้อเพลิงถ้าเผาไหม้ไม่สมบูรณ์จะเกิดก๊าซคาร์บอนโม นอกไซด์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อคน ควรอยู่ห่างจากสารไวไฟในกรณีที่มีเปลวไฟ ควรมีฝาปิดกั้นที่ทนไฟและไม่ติดไฟ มีปล่องสำหรับปล่อยอากาศร้อนหรือก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้ ขี้เถ้าที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ไม่ควรตักออก จนกว่าไฟจะมอดหมดแล้ว เครื่องทำความร้อนที่หิ้วหรือย้ายเปลี่ยนที่ได้ ควรมีที่สำหรับหิ้วหรือสำหรับการขน ย้ายที่เหมาะสม

10. การลุกไหม้ด้วยตนเอง เกิดจากปฏิกิริยาการสันดาปของออกซิเจนกับเชื้อเพลิงจนกระทั่งติดไฟ และเกิดการลุกไหม้ขึ้น ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นในบริเวณที่มีอากาศพอที่จะเกิดการสันดาปได้ แต่มีการระบายอากาศไม่เพียงพอ ซึ่งจะท าให้เกิดความร้อนสูง ดังนั้น ในที่ที่เก็บสารที่อาจเกิดการสันดาปได้ควรมีการถ่ายเทอากาศที่เหมาะสม และปราศจากเชื้อเพลิงที่อาจเร่งปฏิกิริยาการสันดาป การใช้ถังขยะชนิดที่มีฝาปิดมิดชิดสำหรับขยะที่เป็นน้ำมันหรือสีจะช่วยป้องกันการลุกไหม้ด้วยตนเองได้

6. วิธีดับเพลิง

ทฤษฎีการดับไฟทำได้ 4 วิธี

1. การทำให้เย็นตัวลง หรือ ทำการหล่อเย็น
2. ทำอับอากาศ หรือ ใช้วิธีคลุมดับ
3. การขจัดเชื้อเพลิงหรือการตัดการหมุนเนื่องของเชื้อเพลิง
4. ตัดปฏิกิริยาลูกโซ่

7. ทำอย่างไรเมื่อเกิดเพลิงไหม้

ออกซิเจนประมาณ 21 % ซึ่งเกินพอสำหรับการเผาไหม้ เพราะไฟต้องการเพียง 16 % แต่ถ้าหากเราสามารถทำให้ออกซิเจนลดจำนวนลงไปได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเราสามารถดับไฟได้เลยทีเดียว หากออกซิเจนน้อยลงไฟก็อาจยังคงไหม้แบบคุได้ (ไม่มีเปลว) เช่น ไฟไหม้ในตู้เก็บ ของในลักษณะคุ เมื่อเปิดฝาดูออกไฟก็จะลุกทันที ทั้งนี้เพราะออกซิเจนจากภายนอกเข้าไปช่วยในการเผาไหม้ อย่างเพียงพอ

3. การลดอุณหภูมิ (ลดความร้อน) เมื่อทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิงต่ำ ลงไฟกว่าจุดวาบไฟ แม้จะมีเชื้อเพลิงและออกซิเจนผสมกันอยู่ก็ไม่เกิดการสันดาป เพลิงก็จะสงบลง วิธีการลดอุณหภูมิหรือการลดความร้อน เป็นวิธีที่ใช้กันแพร่หลายซึ่งจะใช้น้ำทำการดับไฟ การดับโดยวิธีนี้จะทำให้เชื้อเพลิงเย็นตัวลง เพื่อลดอัตรา การกลายเป็นไอเพื่อป้องกันการระเบิด เนื่องจาก OVER PRESSURE หรือทำให้ความร้อนต่ำ ลง

4. การขัดขวางปฏิกิริยาลูกโซ่ การเผาไหม้ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวดเร็วและแรงขึ้นเรื่อย ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากอนุมูลอิสระที่ถูกเหวี่ยงออกไปแล้วกลับเข้าไปที่ฐานของไฟอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงมีการทดลองหาสารเคมีที่สามารถขัดขวางการเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ของไฟ ซึ่งพบว่าฮาโลน (HALON) เมื่อฉีดใส่ไฟมันจะเข้าไปแทนที่อนุมูลอิสระอย่างรวดเร็ว แต่ต้องระวังในการใช้เพราะอาจจะทำให้ขาดอากาศหายใจได้ เนื่องจากฮา ลอน (HALON) หนักกว่าอากาศ จึงสามารถไล่อากาศออกไป สารดังกล่าว ได้แก่ ไฮโดรคาร์บอนประกอบกับ ฮาโลเจน (Halogenated-Hydrocarbon) ซึ่งสารฮาโลเจน ได้แก่ ไอโอดีน โบรมีน คลอรีน และฟลูออรีน (เรียง ตามลำดับความสามารถในการใช้งาน) สารดับเพลิงประเภทนี้มีชื่อเรียกว่า ฮาลอน (HALON) เช่น HALON 1211 HALON 1301 แต่ปัจจุบันได้ถูกเลิกผลิตแล้ว โดยมีสารอื่นมาทดแทน เช่น FM-200

สัญลักษณ์	 ไม่กระเด็น	 น้ำมัน, แก๊ส	 ไฟฟ้า	 น้ำมันทำอาหาร
ชนิดถังดับเพลิง (Product Type)	เพลิงไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงของแข็ง เช่น ไม้, พืช, กระดาษ, พลาสติก	เพลิงไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงของเหลวติดไฟและก๊าซติดไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้ม	เพลิงไหม้ที่เกิดจากวัสดุและอุปกรณ์ที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น ไฟฟ้าสวิตช์วงจร	เพลิงไหม้ที่เกิดจากน้ำมันที่ใช้ในการประกอบอาหาร (น้ำมันพืช, น้ำมันเตา)
 สเปรย์โฟม (Foam Spray)	 ได้	 ได้ (แบบจำกัด)	 ไม่ได้	 ไม่ได้
 พงเคมีแห้ง (Dry Chemical)	 ได้	 ได้	 ได้ (แบบจำกัด)	 ไม่ได้
 สารเหลวระเหย (BF2000)	 ได้	 ได้	 ได้	 ไม่ได้
 เคมีสูตรน้ำ (Fireade2000)	 ได้	 ได้	 ได้	 ได้

9. วิธีการใช้อุปกรณ์ถังดับเพลิง

4 ขั้นตอน ใช้เครื่องดับเพลิง

ดึง - ปลด - กด - ส่าย

1 ดึง ทำการดึงสายฉีด
จากที่เก็บ

2 ปลด ทำการดึงสลัก
เพื่อปลดล๊อคควาล์วที่หัวถัง

3 กด ทำการกดด้านก้านฉีด
เพื่อทำการฉีดสารเคมีออกมา
พร้อมจับปลายสายให้แน่น

4 ส่าย เข้าใกล้ 2-4 เมตร ด้านเหนือลม
พร้อมฉีดไปยังฐานของไฟ โดยส่ายสายฉีด
ไปมาซ้าย-ขวา จนเปลวไฟดับสนิท

วิธีตรวจเช็คถังดับเพลิงเบื้องต้น

วิธีการตรวจเช็คถังดับเพลิง (เบื้องต้น)

การตรวจสอบถังดับเพลิง (เบื้องต้น) สามารถทำได้ง่ายๆ ดังนี้

1. ดูที่เข็มในมาตรวัดของถังดับเพลิง เข็มจะชี้ที่ช่องสีเขียว ถ้าเข็มเอียงไปทางซ้ายในโซนสีแดง แสดงว่าแรงดันไม่มี ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันทีควรตรวจสอบอย่างน้อย 6 เดือน/ครั้ง
2. ตรวจสอบสายฉีด หรือ หัวฉีด เป็นประจำอย่างน้อย 6 เดือน/ครั้ง อย่าให้มีผลุดตัน หรือแมลงเข้าไปทรงสายฉีดต้องไม่เปื่อย ขาด หรือพังอ (ยางเสื่อมสภาพ)
3. ถ้าไฟไหม้ถัง หรือมีการกระทบกระเทือนรุนแรง ให้ส่งไปที่โรงงานเพื่อตรวจสอบและบรรจุใหม่
4. สภาพภายนอกของถังดับเพลิง ต้องไม่บุบหรือบวม และไม่ขึ้นสนิม
5. อายุการใช้งาน

ถังดับเพลิง ถังสีแดง “ผลเคมีแห้ง” 3-5 ปี (อยู่ที่การบำรุงรักษา)

ถังดับเพลิง สีเขียวอื่น ๆ “สารสะอาดและเคมีน้ำ” ที่ 8-10 ปี

10. ขั้นตอนการดำเนินงานป้องกัน ระวังอัคคีภัย และแผนฉุกเฉิน

10.1. ก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้

10.1.1 แผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีแผนการอบรมป้องกันและระวังอัคคีภัย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีความปลอดภัย เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจการป้องกันและระวังอัคคีภัย ปีละ 1 ครั้ง

ลำดับ	รายละเอียด	ความถี่	ปี พ.ศ. 2565												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ			
			ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
5.4	การเตรียมความพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน																		
5.4.1	การฝึกอบรมฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ - มีการกำหนดแผนการฝึกอบรมและอพยพหนีไฟ - กำหนดจุดรวมพล พร้อมมีป้ายแสดง อย่างชัดเจน - กำหนดทางออกฉุกเฉิน ทางหนีไฟ พร้อมป้ายแสดงอย่างชัดเจน	1 ครั้ง/ปี																คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 5	
5.4.2	ความพร้อมและความพร้อมใช้งานของอุปกรณ์ระบบดับเพลิงป้องกันอัคคีภัยและระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้																		
5.4.2.1	ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงโดยช่างเทคนิคประจำอาคาร	ทุกเดือน																คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 5	
5.4.2.2	ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงโดยผู้เชี่ยวชาญ	2 ครั้ง/ปี																คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 5	
5.4.2.3	รายงานผลการตรวจสอบความพร้อมและความพร้อมใช้งานของอุปกรณ์ระบบดับเพลิงป้องกันอัคคีภัยและระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้	2 ครั้ง/ปี																คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม หมวดที่ 5	
หมวดที่ 6 การจัดซื้อและจัดจ้าง																			

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตนครราชสีมา

หน่วยงาน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รหัสโครงการ .....

1. ชื่อโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ลักษณะโครงการ (✓) จัดฝึกอบรม (.....) จัดงาน (.....) จัดตามภารกิจปกติ

3. โครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายชาติ และผลผลิต

นโยบายที่ 4 : การศึกษา และเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ผลผลิต : ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. ความสอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ : 4 ปฏิรูประบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศในยุคดิจิทัล

ตัวชี้วัดที่ : 18 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นนักปฏิบัติที่เชี่ยวชาญในวิชาชีพเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

เกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (Green Office) : หมวด 5 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย

ตัวชี้วัดที่ : การเตรียมพร้อมต่อสภาวะฉุกเฉิน

5. ความสอดคล้องกับ Cluster / Commonality / Physical grouping ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

Cluster : Commonality

Commonality : Hands On

Physical grouping : -

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานงานบริหารงานทั่วไป สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

7. สถานที่ดำเนินงาน (ระบุ) ชื่อสถานที่ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

8. ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ 7 กรกฎาคม 2566

9. หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอาคารที่ให้บริการ นักศึกษา บุคลากร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก โดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 3 อาคาร คือ อาคาร 12A, 12B และ 12C โดยอาคาร 12A สูง 3 ชั้น ประกอบด้วย ชั้น 2 อุทยานศูนย์แห่งการเรียนรู้ และห้องเอนกประสงค์ ชั้น 3 สำนักงานงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง และห้องสตูดิโอ อาคาร 12B สูง 6 ชั้น ประกอบด้วยแผนกงานห้องสมุด ชั้น 1-4 และแผนกงานศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ชั้น 5-6 อาคารนี้มีทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น หนังสือ ครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ อาคาร 12C ชั้น 2 มีห้องประชุม ชั้น 3 เป็นที่ตั้งห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้อง Server ซึ่งติดตั้งอุปกรณ์ให้บริการเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตทั้งมหาวิทยาลัย ชั้น 4 ประกอบด้วย สำนักงานผู้อำนวยการ สำนักงานงานบริหารงานทั่วไป และแผนกงานอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ เอกสารสำคัญ และอุปกรณ์อื่นๆ ชั้น 5 เป็นห้องประชุมมรกตอีสาน ใช้สำหรับจัดประชุมสัมมนา อบรม แก่หน่วยงานทั้งภายใน และภายนอก มหาวิทยาลัย สามารถรองรับผู้เข้าอบรม ประชุม สัมมนา ได้ประมาณ 200 คน ซึ่งมีความถี่ในการขอใช้บริการประมาณ 10 ครั้ง ต่อเดือน มีผู้เข้าใช้เฉลี่ยประมาณ 80-150 คน ต่อครั้ง

หากมีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นอาจจะเกิดความไม่พร้อมในหลายๆ ด้าน ซึ่งเป็นผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการ ดังนั้น จึงจำเป็นที่บุคลากรต้องทราบและตื่นตัวในการทำงานความเข้าใจแผนการป้องกันอัคคีภัยและซักซ้อมการปฏิบัติอย่างจริงจัง สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้จัดให้มีโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างทันท่วงที่มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย

10. วัตถุประสงค์

- 10.1 เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในหน่วยงาน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานประกอบการ และสถานศึกษา
- 10.2 เพื่อสร้างความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย
- 10.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความคุ้นเคยและเป็นการเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
- 10.4 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ
- 10.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความคล่องตัวในการระงับเหตุอัคคีภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้

11. เป้าหมาย

- 11.1 ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

11.2 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

11.3 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) บุคลากรได้มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น ตลอดจนสามารถใช้เครื่องดับเพลิงได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

12. กิจกรรมดำเนินงาน (ให้ระบุกิจกรรมที่จะทำในโครงการ)

12.1 การฝึกดับเพลิงและซ้อมอพยพหนีไฟ

ภาคทฤษฎี

- ทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับไฟ
- ทักษะความรู้ในการใช้เครื่องดับเพลิงเคมีขั้นต้น
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแก๊ส
- สัญญาณต่างๆที่ควรทราบในกรณีเกิดอัคคีภัย

ภาคปฏิบัติ

- การปฏิบัติตามแผนอพยพหนีไฟ / ซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของหน่วยงาน
- การใช้เครื่องดับเพลิงเคมีขั้นต้นในการดับเพลิงที่เกิดจากแก๊ส , น้ำมันและสารเคมีชนิดอื่นๆ

13. กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ (ให้ระบุกลุ่มเป้าหมาย และจำนวนให้ชัดเจน)

บุคลากรสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	50	คน
วิทยากรบรรยาย	จำนวน	1	คน
วิทยากรแบ่งกลุ่ม	จำนวน	3	คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	54	คน

14. งบประมาณ 38,430 บาท

14.1 ค่าตอบแทน 18,000 บาท

- ค่าวิทยากรบรรยาย (1,200 บาท X 1 คน X 3 ชั่วโมง) 3,600 บาท
- ค่าวิทยากรภาคปฏิบัติ (1,200 บาท X 3 คน X 4 ชั่วโมง) 14,400 บาท

14.2 ค่าใช้สอย 18,860 บาท

- อาหารว่างผู้เข้าร่วมอบรม และวิทยากร (54คน x 35 บาท x 2 มื้อ) 3,780 บาท
- อาหารกลางวันผู้เข้าร่วมอบรม และวิทยากร (54 คน x 120 บาท x 1 มื้อ) 6,480 บาท
- ค่าที่พักวิทยากร (2 ห้อง x 1 คืน x 1,800 บาท) 3600 บาท
- ค่ายานพาหนะ 5,000 บาท

14.3 ค่าวัสดุ

1,570 บาท

- กระดาษ A4	(5 รีม X 92 บาท)	460	บาท
- กระดาษอาร์ตมัน	(1 ห่อ X 300 บาท)	300	บาท
- กระดาษปกสี	(2 แพ็ค X 160 บาท)	320	บาท
- กระดาษแบงค์สี	(2 ห่อ X 80 บาท)	160	บาท
- ลวดเย็บกระดาษเบอร์10	(3 ห่อ X 10 บาท)	30	บาท
- คลิปหนีบกระดาษ No.108	(4 กล่อง X 75 บาท)	300	บาท

15. แผนปฏิบัติงาน (แผนงาน) แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (แผนเงิน) และ ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต

กิจกรรมดำเนินงาน/แผนการใช้จ่าย งบประมาณ (ใส่จำนวนเงินในช่วงเวลา ปฏิบัติงาน)	ปี พ.ศ. 2567			ปี พ.ศ. 2568								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
อบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกซ้อมดับเพลิง และหนีไฟอาคารสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ						←→ 38, 430						
ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต												
- เชิงปริมาณ												
- จำนวนครั้งที่ดำเนินโครงการ (ครั้ง)						1						
- จำนวนกลุ่มเป้าหมายของโครงการ (ร้อยละ)						80						
- อื่น ๆ ระบุ).....												
- เชิงคุณภาพ (ร้อยละ)	- ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในกระบวนการจัดโครงการ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 - อื่น ๆ ระบุ).....											
- เชิงเวลา	- โครงการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 - อื่น ๆ ระบุ)											
- เชิงค่าใช้จ่าย (บาท)	- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ .....38,430.....บาท											

16. ผลที่คาดว่าจะเกิด (Impact)

16.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในการดับเพลิงและนำไปประยุกต์ใช้กับสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานประกอบการและสถานศึกษาให้ปลอดภัยมากขึ้น

16.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในระบบความปลอดภัย

16.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคุ้นเคยและเป็นการเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้

16.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ

16.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความคล่องตัวในการระงับเหตุอัคคีภัยที่จะเกิดขึ้น

หมายเหตุ กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณา

ลงชื่อ ..... ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นางสาวอุไร แสงศิริ)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

...../...../.....

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อโดยตรง 0-4423-3063 ต่อ 2814

ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชา

.....

ลงชื่อ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรภัสสร อ่อนเกิด)

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

...../...../.....

10.1.2 แผนรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยแผนการตรวจตราเพื่อป้องกันอัคคีภัย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการสำรวจความเสี่ยงและตรวจตรา เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และขจัดต้นเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ โดยกำหนดให้บุคลากรและพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจตราจุดเสี่ยงต่าง ๆ เช่น จุดเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้ จุดที่ใช้ไฟและเก็บวัสดุไวไฟ จุดที่อาจก่อให้เกิดเชื้อเพลิง อุปกรณ์ไฟฟ้า

มีมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อให้ชีวิตและทรัพย์สินให้มีความปลอดภัย โดยมีการกำหนดมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัยดังนี้

10.1.2.1 จัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย ทั้งด้านการจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิง การจัดเก็บวัสดุไวไฟ และวัสดุระเบิด (หากมี) การกำจัดของเสียจากห้องปฏิบัติการ การป้องกันฟ้าผ่า การติดตั้งระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การจัดเส้นทางหนีไฟ รวมทั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

10.1.2.2 จัดการตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกัน อัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การบรรเทาทุกข์ และการปฏิรูปพื้นที่พุ่มเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น

10.1.2.3 จัดให้มีช่องทาง/เส้นทางหนีไฟสู่ทางออกภายนอกตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

10.1.2.4 สำหรับบริเวณที่มีเครื่องใช้ไฟฟ้าติดตั้งอยู่ หรือมีกองวัสดุสิ่งของ หรือผนัง หรือสิ่งอื่นนั้นต้องจัดให้มีช่องทาง/เส้นทางหนีไฟสู่ภายนอก ให้มีความกว้างตามกฎหมายกำหนด

10.1.2.5 จัดให้มีเส้นทางหนีไฟสู่สถานที่ปลอดภัย

10.1.2.6 จัดให้มีการตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิง มีการซ่อมบำรุง และตรวจตราให้มีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาณที่กำหนดตามชนิดของอุปกรณ์ดับเพลิงอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน)

10.1.2.7 จัดให้มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟให้บุคลากรออกจากอาคาร

กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า

มาตรการบรรเทาปัญหา

ไฟฟ้าและแสงสว่าง <p>ปิดไฟฟ้าทุกหลอดในสำนักงาน เวลาพักเที่ยง 12.00 – 13.00 น. และหลังเลิกงาน หรือเปิดเท่าที่จำเป็นในโซนพื้นที่ให้บริการ</p>	ไมโครเวฟ <p>ถอดปลั๊ก/ปิดสวิตช์ทุกครั้งหลังใช้งาน</p>
เครื่องปรับอากาศ <ol style="list-style-type: none"> เปิดอุณหภูมิ 25 องศา กำหนดเวลาเปิด-ปิด <p>พื้นที่สำนักงาน ช่วงเช้าเวลา 09.30 – 11.30 น. ช่วงบ่ายเวลา 13.00 – 15.00 น.</p> <p>พื้นที่บริการ มีการกำหนดช่วงเวลาเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศเหมาะสมตามช่วงเวลาการให้บริการ</p> <p>3. ปิดประตู หน้าต่างทุกครั้งที่เปิดเครื่องปรับอากาศ</p>	กาต้มน้ำร้อน <p>เสียบปลั๊กเวลา ช่วงเช้า 8.30 – 9.00 น. ช่วงบ่าย 12.00 – 13.00 น.</p>
เครื่องคอมพิวเตอร์ <ol style="list-style-type: none"> ตั้งค่าปิดหน้าจอเมื่อไม่ใช้งาน ตั้งค่าเวลาปิดหน้าจออัตโนมัติ 1 นาที 	การใช้ลิฟท์ <ol style="list-style-type: none"> สังเวยให้เดินขึ้น-ลง ขึ้นไปแทนการใช้ลิฟท์ ก่อนเปิดลิฟท์ควรสังเกตเพื่อรวบรวมทาง และควรใช้บันไดเมื่อขึ้น-ลง เพียงชั้นเดียว
เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องพิมพ์ <ol style="list-style-type: none"> เปิดเครื่องเวลา 8.30 – 16.00 น ตั้งโหมดค่าประหยัดพลังงาน ใช้งานเท่าที่จำเป็น ถอดปลั๊กทุกครั้งหลังเลิกงาน 	ตู้เย็น <ol style="list-style-type: none"> จัดระเบียบอาหาร และเครื่องดื่มทุกสัปดาห์ ละลายน้ำแข็งทุกเดือน ตรวจสอบยางขอบยางเป็นประจำ ปรับอุณหภูมิตามปริมาณอาหาร ไม่เปิด-ปิด ตู้เย็นบ่อย หรือเปิดทิ้งไว้นานเกินไป

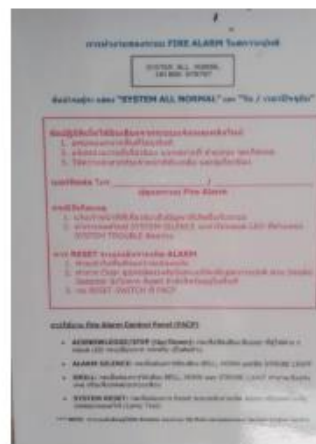
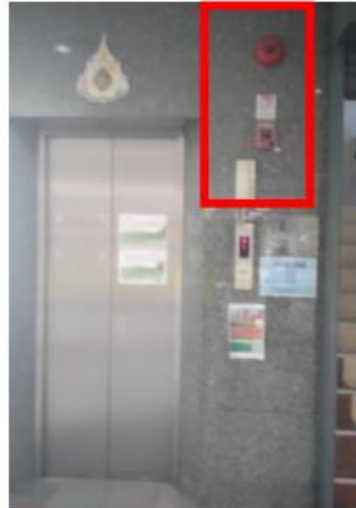
การตรวจเช็คถังดับเพลิง สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

อุปกรณ์ระบบดับเพลิงและป้องกันอัคคีภัย

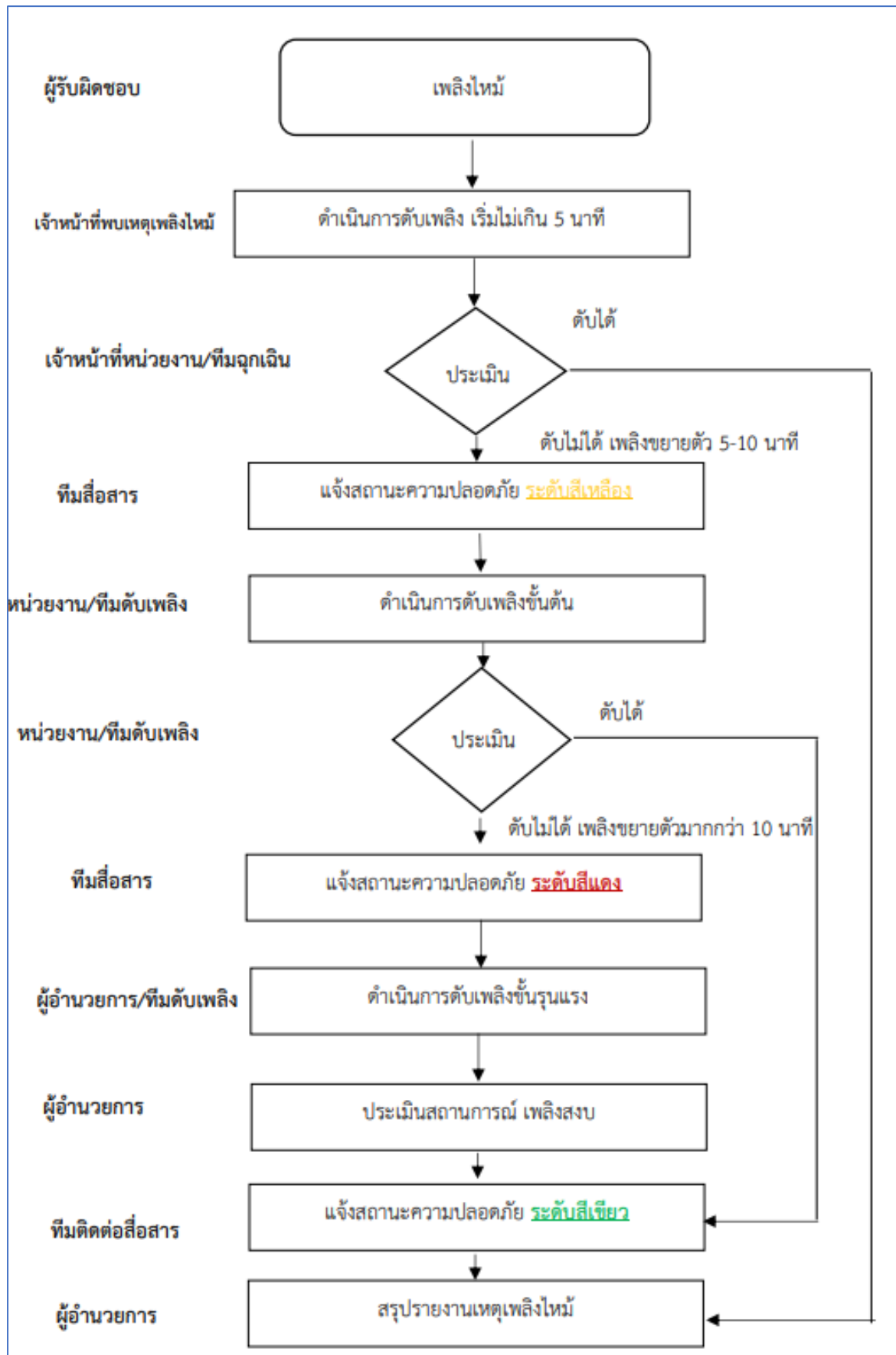
และระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

10.2. ขณะเหตุเพลิงไหม้

10.2.1 แผนระงับอัคคีภัย

เพื่อกำหนดให้บุคคลที่ต้องปฏิบัติภารกิจในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้อย่างชัดเจน และกำหนดขั้นตอนในการดับเพลิงให้มีการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้เกิดความเสียหายจากเพลิงไหม้น้อยที่สุด ดังนี้

ผอ.ดับเพลิง	ทีมดับเพลิง	ทีมค้นหา และเคลื่อนย้าย	ทีมปฐมพยาบาล เบื้องต้น	ทีม ขนย้ายทรัพย์สิน	ทีมรักษาความ ปลอดภัย/ทีม สื่อสาร
1. ผศ.พรภัสสร อ่อนเกิด 2. นายสุเทพ ยนต์พิมาย 3. นายปรเมศวร์ สักพันธุ์ 4. นางสาวนรารักษ์ บุตรชา 5. นางวันวิสาข์ ยนต์พิมาย	อาคาร 12C นายทศพล บุญใส นายวิโรจน์ ธรรมวัตร	นางปวีณา นาคี น.ส.อาภาพร สุประดิษฐ์ น.ส.กาญจนารักษ์ เจนศิริวงษ์	นางสาววดี กอคุณกลาง น.ส.ลำแพน กลิ่นพะยอม นางณัฐชนันย์ เจริญเกียรติ	น.ส.อาจารย์ จรานุวัฒน์ นายภัทรพล ดันติวงษ์ น.ส.ทัศนีย์ เปรียบจันทิก นายประภวิชญ์ บรรจงกุล	น.ส.อุไร แสงศิริ
	อาคาร 12A นายธีรธรรม์ โรจนรุ่งสกลิต นายชัยวัฒน์ แดงจันทิก	นายทิววัช เมฆวิชัย นายมงคล ทองคำ นายพุทธพงษ์ แผลมทอง นายพลากร ชาญสูงเนิน		นายสุขสันต์ พรหมวรรณ นายพลากร ชาญสูงเนิน นายทิววัช เมฆวิชัย น.ส.ปฎิมากร ผั่นสันเทียะ น.ส.ชุตติกาญจน์ สุเพ็ญ นายมาโนช อุทรส นางจุฑารัตน์ บุญคำ	นายสายชล สารนอก
	อาคาร 12 B น.ส.อุดมลักษณ์ ทั่งอารมณ นายวินิจ การขังัด นายไพล เพราะผักแว่น นายพีระยุทธ หมั่นบุญมี น.ส.กิตติยา นิวาศานนท์	นายกฤษฏา ยงย่วน นางรติมา ปลั่งกลาง น.ส.วิลาวัลย์ แสนสุข น.ส.ชนัญชิตา เลิศจะบก น.ส.สุวรรณณา ต้อยตา		น.ส.ยุพาวดี เพ็ชรขุนทด น.ส.นาดยา ธารณะกลาง นายศุภกร จันทรสวด น.ส.จิตติรัตน์ มาบจะบก น.ส.กัญญาภัทร ชูพุทธพงษ์	นางรัชดาพร บุญไมตรี

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่

โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ผอ.ดับเพลิง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผศ.พรภัสสร อ่อนเกิด 2. นายสุเทพ ยนต์พิมาย 3. นายปรเมศวร์ สักพันธุ์ 4. นางสาวนราธิกร บุตระชา 5. นางวันวิสาข์ ยนต์พิมาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับรายงานและเช็คความพร้อมของกอง อำนวยการ 2. อำนวยการและสั่งการในการใช้แผนระงับเหตุ เพลิงไหม้ขั้นรุนแรง 3. สั่งการให้ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ภายนอก 4. สั่งการให้หน่วยงานหยุดหรือปฏิบัติกาต่อสูไฟ 5. ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่ มาช่วยเหลือ 6. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บริหาร
ทีมดับเพลิง	<p>อาคาร 12C</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นายทศพล บุญใส 2. นายวิโรจน์ ธรรมวัตร <p>อาคาร 12A</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นายธีรธรรม โรจนรุ่งสกลิต 2. นายชัยวัฒน์ แดงจันทิก. <p>อาคาร 12 B</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. น.ส.อุดมลักษณ์ พิงอารมณ 2. นายวินิจ การชงัด 3. นายไพล เพราะผักแว่น 4. นายพีระยุทธ หมื่นบุญมี 5. น.ส.กิตติยา นิเวศานนท์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อทราบเหตุเพลิงไหม้ ให้รับรายงานตัวต่อ ผอ. ดับเพลิง 2. รวบรวมหน่วยดับเพลิงที่อพยพที่จุดรวมพล 3. ตรวจสอบความพร้อมของทีมดับเพลิงและ อุปกรณ์ทีม 4. สั่งการและประสานงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดกระแสไฟฟ้าจุดเกิดเหตุ 5. ฉีดน้ำดับเพลิง จนกว่าจะไม่สามารถดับได้ หรือ จนกว่าเจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะมาถึง 6. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิง1ทีมโดยถอน กำลังออก1ทีมเพื่อช่วยลำเลียงอุปกรณ์ดับเพลิง สลับดับเพลิงกับทีมที่เหลือ หรือนำคนเจ็บออกไป ปฐมพยาบาล 7. ถอนออกทั้งหมดเมื่อไม่สามารถดับเพลิงได้ 8. รายงานสถานการณ์ให้ ผอ.ดับเพลิงทราบ
ทีมค้นหา และ เคลื่อนย้าย	<p>อาคาร 12C</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นางปวีณา นาคี 2. น.ส.อาภาพร สุประดิษฐ์ 3. น.ส.กาญจนาภรณ์ เจนศิริ วงษ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานตัวต่อผอ.ดับเพลิง 2. ดำเนินการควบคุมสถานการณ์ตามคำสั่งผอ. ดับเพลิง 3. รายงานสถานการณ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุด เกิดเหตุต่อผอ.ดับเพลิง

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ (ต่อ)

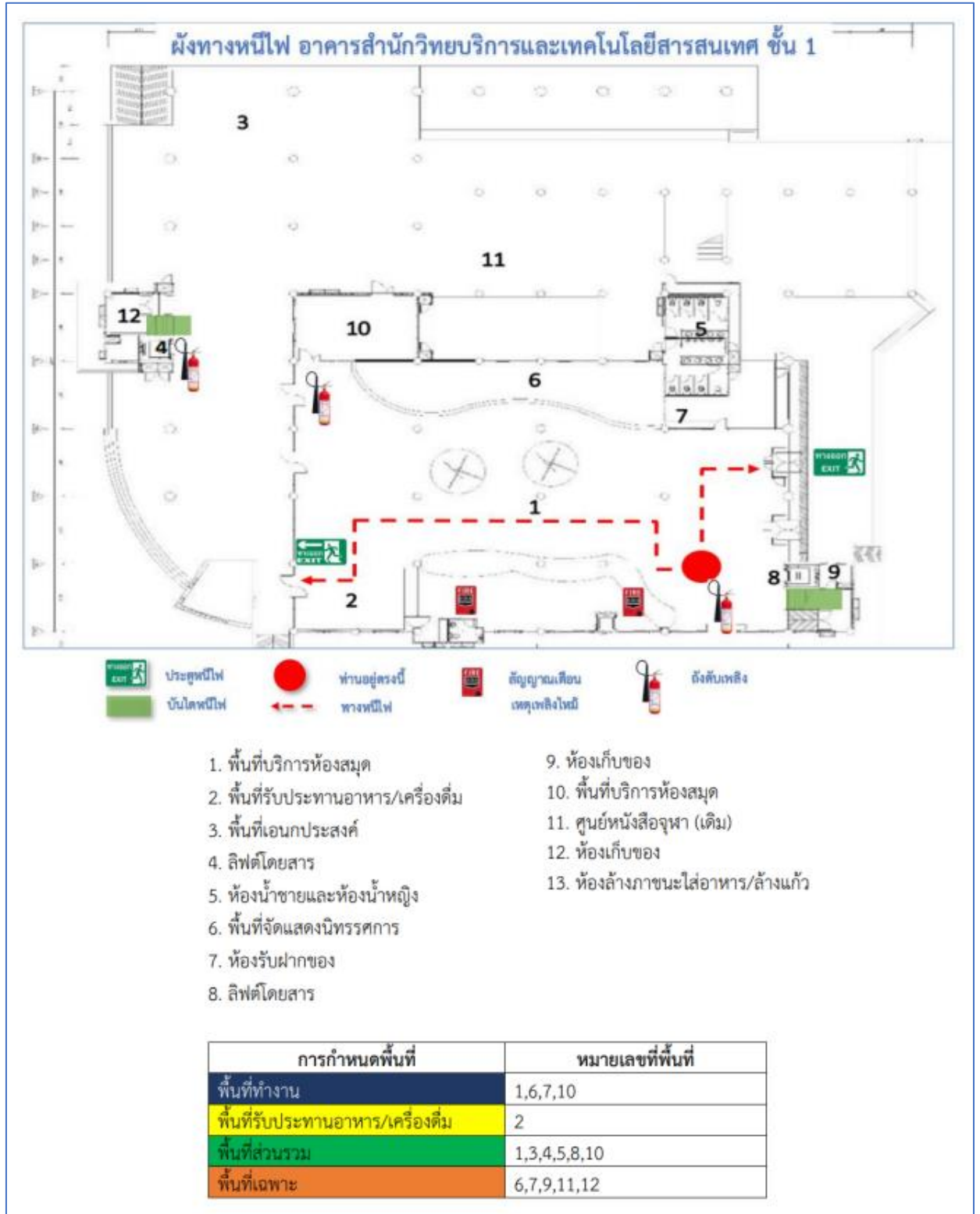
โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ทีมค้นหา และ เคลื่อนย้าย	<p>อาคาร 12A</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.นายทิวธวัช เมฆวิชัย 2.นายมงคล ทองคำ 3.นายพุทธพงษ์ แผลมทอง 4.นายพลากร ชาญสูงเนิน <p>อาคาร 12 B</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.นายกฤษฎา ยงย่วน 2.นางรติมา ปลั่งกลาง 3.น.ส.วิลาวัลย์ แสนสุข 4.น.ส.ชนัญชิตา เลิศจะบก 5.น.ส.สุวรรณา ต้อยตา 	<ol style="list-style-type: none"> 4.รับแจ้งผู้สูญหาย และรายงานต่อหัวหน้าทีมค้นหาและเคลื่อนย้าย 5.ทำการค้นหาผู้สูญหาย 6.รายงานยอดผู้สูญหาย แก่ผอ.ดับเพลิงเป็นระยะ 7. รอรับคำสั่งจากผอ.ดับเพลิง
ทีมปฐมพยาบาลเบื้องต้น	<ol style="list-style-type: none"> 1.นางสุรวดี กอคุณกลาง 2.น.ส.ลำแพน กลิ่นพะยอม 3.นางณัฐชนันย์ เจริญเกียรติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.รายงานต่อหัวหน้า ผอ.ดับเพลิง 2.จัดเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ 3. จัดซื้อบาดเจ็บที่นำส่งโรงพยาบาลรายงานต่อผอ.ดับเพลิง
ทีมขนย้ายทรัพย์สิน	<p>อาคาร 12C</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.น.ส.อาจารย์ จรานูวัฒน์ 2.นายภัทรพล ต้นติวงษ์ 3.น.ส.ทัศนีย์ เปรียบจันทิก 4.นายประภาวิชญ์ บรรจงกุล <p>อาคาร 12A</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.นายสุขสันต์ พรมวลรณ์ 2.นายพลากร ชาญสูงเนิน 3.นายทิวธวัช เมฆวิชัย 4.น.ส.ปฐิมากร ผันสันเทียะ 5.น.ส.ชุตติกาญจน์ สุเพ็ญ 6.นายมานอช อุทรส 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ให้รับผิดชอบในการกำหนดจุดปลอดภัยในการเก็บวัสดุครุภัณฑ์ 2. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายขนส่งวัสดุครุภัณฑ์ และย้ายวัสดุที่เกิดเพลิงไหม้ 3. อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้าย รถยกไฟฟ้าทุกชนิดไปยังที่ปลอดภัย

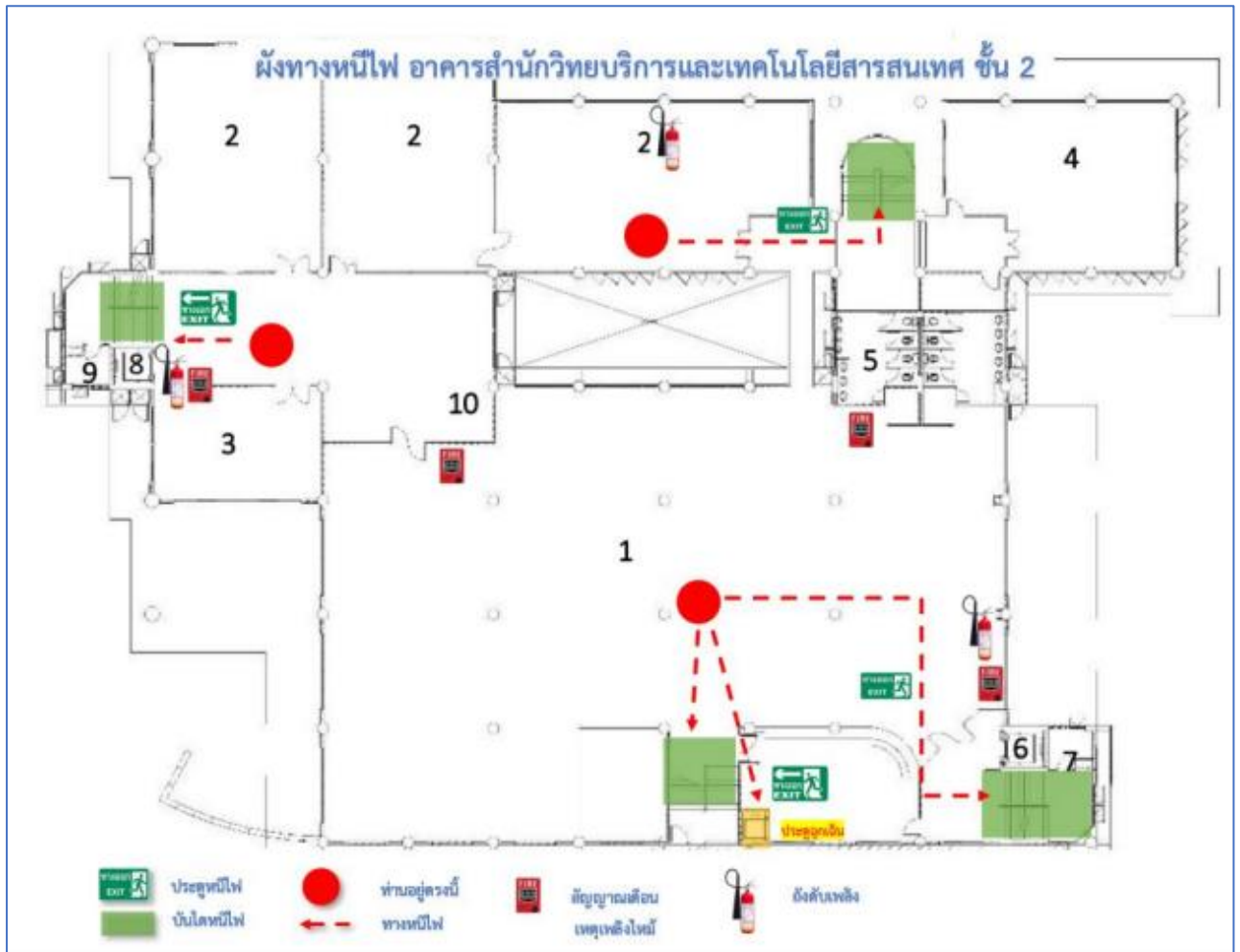
โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ (ต่อ)

โครงสร้าง	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่
ทีม ขนย้าย ทรัพย์สิน	7.นางจุฑารัตน์ บุญคำ อาคาร 12 B 1.น.ส.ยุพาวดี เพ็ชรขุนทด 2.น.ส.นาตยา ธารณะกลาง 3.นายศุภกร จันทรวเสด 4.น.ส.จิตติรัตน์ มาบจะบก 5.น.ส.กัญญาภัทร ชูพุทธพงษ์	
ทีมรักษา ความ ปลอดภัย/ทีม สื่อสาร	1.น.ส.อุไร แสงศิริ 2.นายสายชล สารนอก 3.นางรัชดาพร บุญไมตรี	1.รายงานตัวต่อ ผอ.ดับเพลิง 2. ประสานงานสั่งการโดยความเห็นชอบของ ผอ. ดับเพลิง 3.เป็นศูนย์รวมข้อมูลของทุกหน่วยงาน เพื่อ รายงาน ผอ.ดับเพลิง 4. ติดต่อขอความช่วยเหลือภายนอกตามคำสั่ง ผอ.ดับเพลิง 5. จัดบันทึกเหตุการณ์จากทุกหน่วยงานที่แจ้ง 6. ประกาศแจ้งเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ ตาม คำสั่ง ผอ.ดับเพลิง 7. สรุปข่าวสาร สถานการณ์จากทุกหน่วย 8. ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกต่อ ผู้บริหาร และบุคคลภายนอก

10.2.2 แผนอพยพหนีไฟ

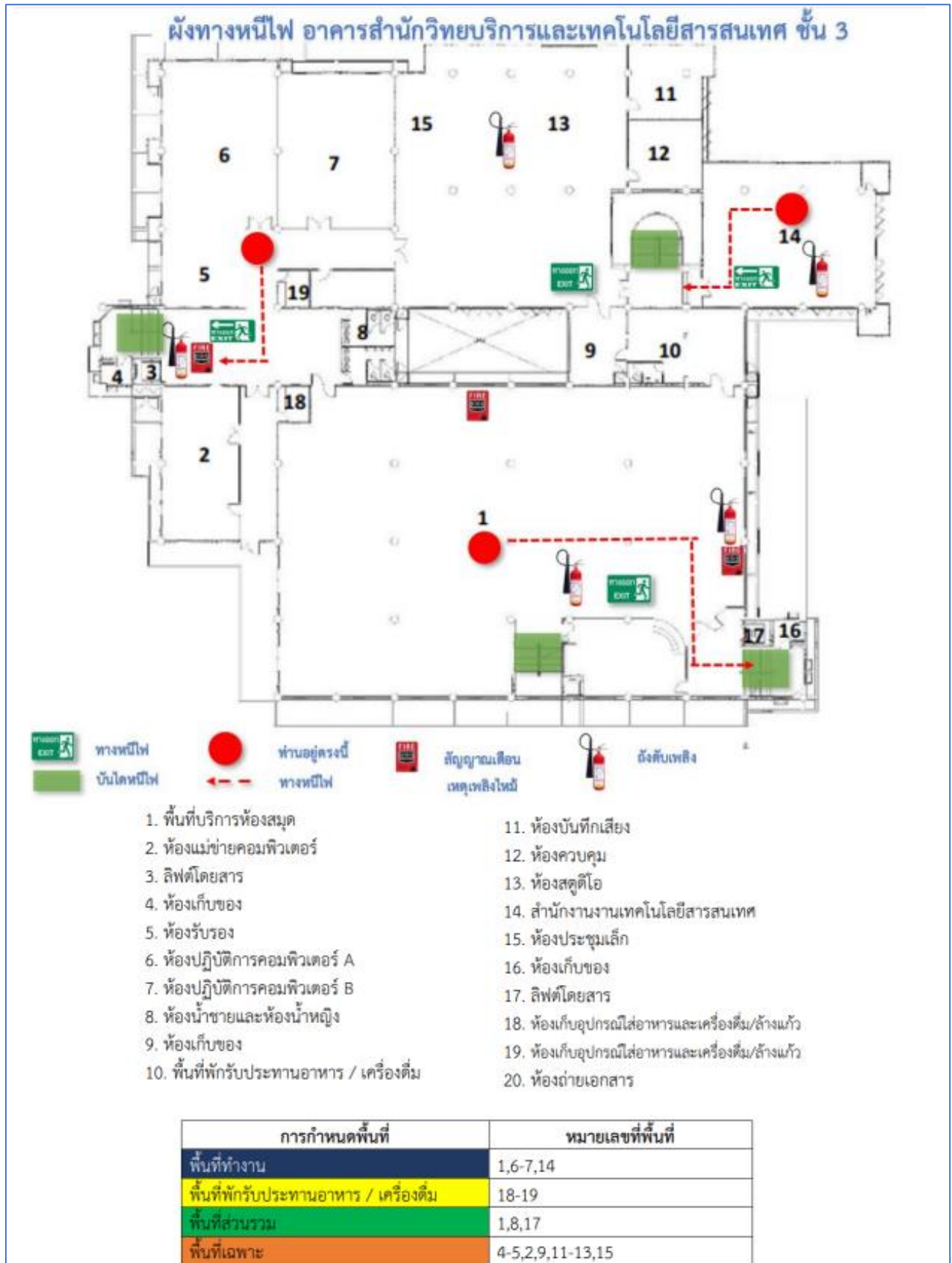
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำแผนอพยพหนีไฟ โดยแสดงแผนผังเส้นทางหนีไฟ ตามพื้นที่ทั้งหมด 3 อาคาร ได้แก่ อาคาร A อาคาร B และอาคาร C มีทั้งหมด 6 แผนผัง ดังนี้

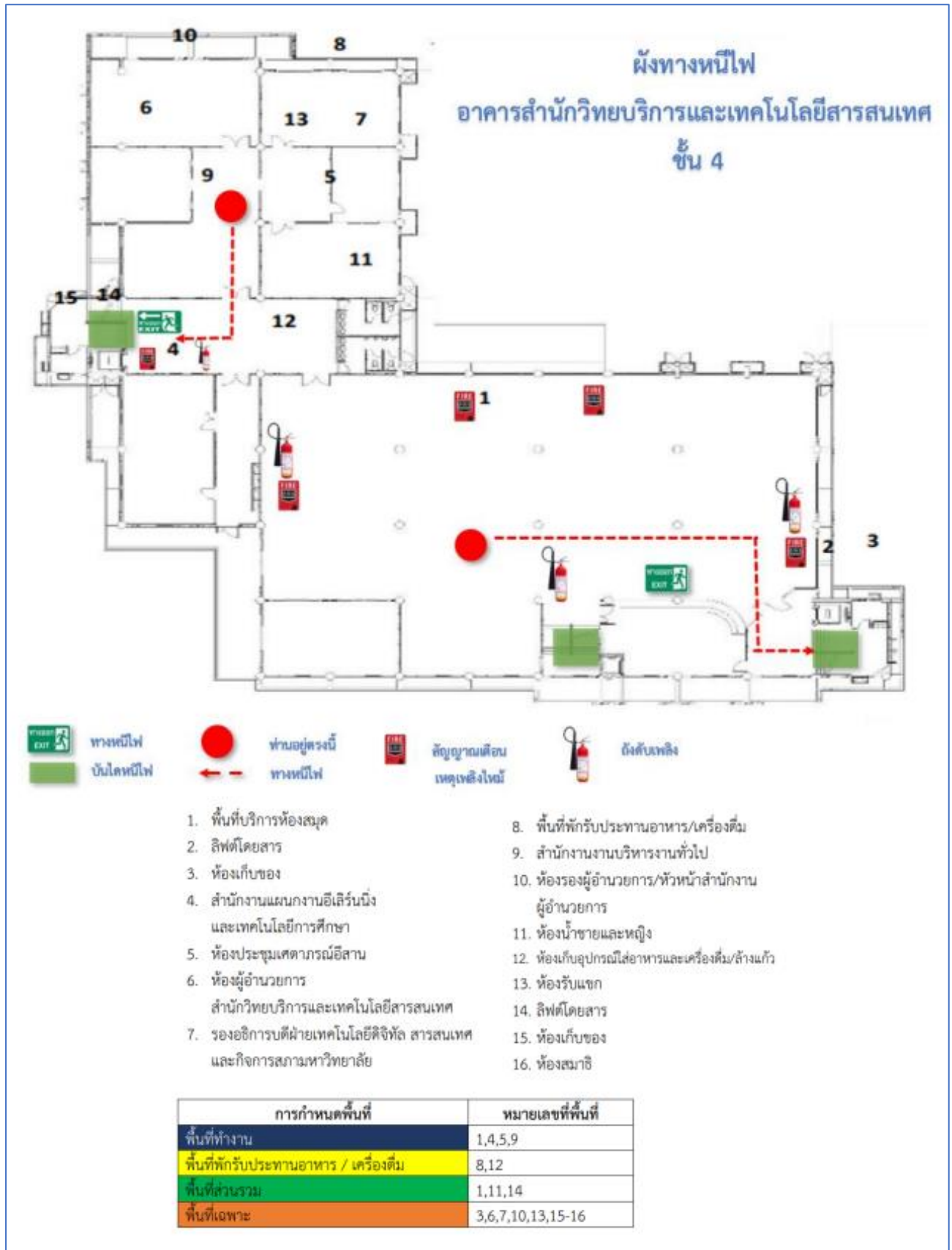

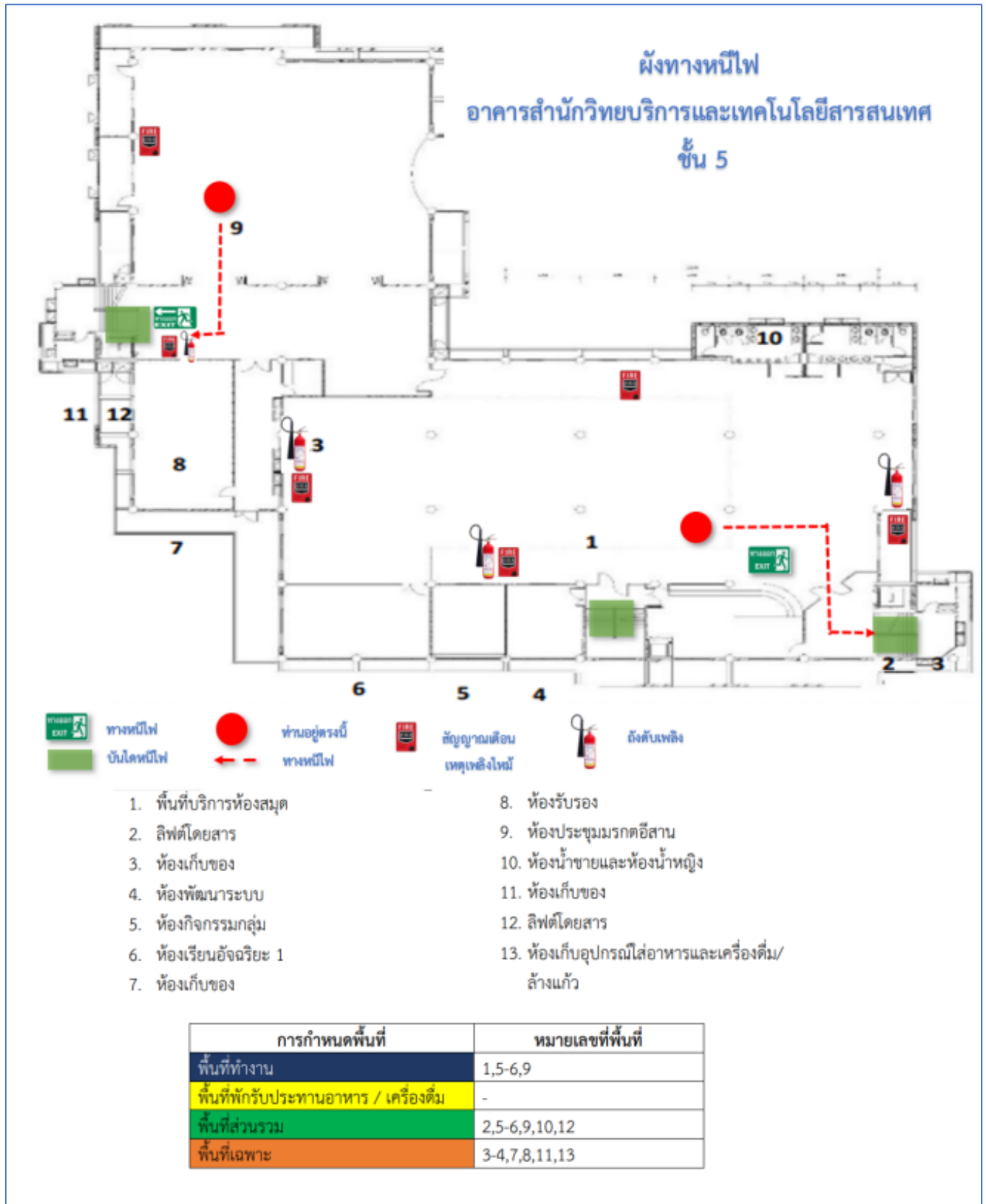
1. พื้นที่บริการห้องสมุด	7. ห้องเก็บของ
2. พื้นที่บริการอุทยานศูนย์แห่งการเรียนรู้	8. ลิฟต์โดยสาร
3. ห้องประชุมกัณฑ์สารณีสาน	9. ห้องเก็บของ
4. ห้องปิดาภรณ์อีสาน	10. ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง
5. ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง	
6. ลิฟต์โดยสาร	

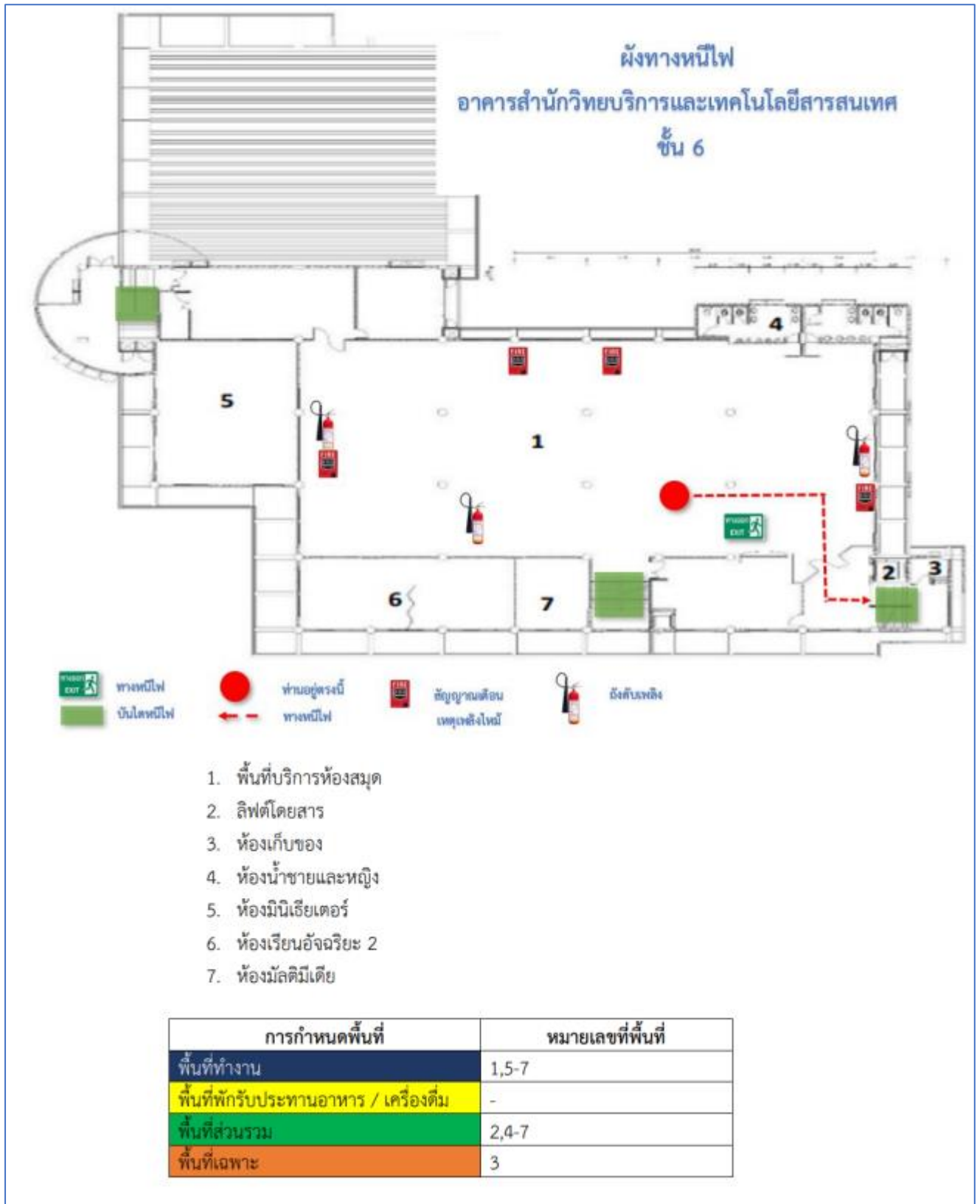
การกำหนดพื้นที่	หมายเลขที่พื้นที่
พื้นที่ทำงาน	1-4
พื้นที่รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม	-
พื้นที่ส่วนรวม	1-6,8,10
พื้นที่เฉพาะ	7,9

10.3. หลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

10.3.1 แผนบรรเทาทุกข์ แผนปฏิรูปฟื้นฟู

แผนบรรเทาทุกข์

แผนบรรเทาทุกข์ จะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. กาประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
2. การสำรวจความเสียหาย
3. การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และกำหนดจุดนัดพบของ บุคลากร นิสิต เพื่อรอรับคำสั่ง
4. การช่วยชีวิตและค้นหาผู้เสียชีวิต
5. การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สินของผู้เสียชีวิต
6. การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงานและรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้
7. การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
8. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้โดยเร็วที่สุด

แผนปฏิรูปฟื้นฟู

แผนปฏิรูปฟื้นฟู ได้แก่ การทำรายงานผลการประเมินจากทุกด้านจากสถานการณ์จริงมาปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะการป้องกันอัคคีภัย (ก่อนเกิดเหตุ) แผนปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ แผนบรรเทาทุกข์ (ทันทีที่เพลิงสงบ) รวมทั้งการปรับปรุงไซตั่วบุคลากรต่าง ๆ ที่บกพร่อง

นอกจากนี้ยังมีโครงการเพื่อรองรับแผนปฏิรูปฟื้นฟู ได้แก่

1. โครงการประชาสัมพันธ์ สาเหตุการเกิดอัคคีภัยและแนวทางป้องกันในรูปแบบต่าง ๆ
2. โครงการสงเคราะห์ผู้ป่วย
3. โครงการปรับปรุงซ่อมแซมและสรรหาสิ่งที่สูญเสียให้กลับคืนสภาพปกติ

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร.แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
[ออนไลน์] แหล่งที่มา :[https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-](https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf)

[content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf](https://occ.csc.ku.ac.th/ftd/wp-content/uploads/sites/5/2017/12/fireplan.pdf) [17 กรกฎาคม 2566]

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.แผนการดำเนินงาน
สำนักงานสีเขียว (Green Office) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี พ.ศ.
2566 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

<https://www.greenoffice.oarit.rmuti.ac.th/2023/> [10 กรกฎาคม 2566]

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. คู่มือป้องกันและระงับ

อัคคีภัย สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

https://www.aru.ac.th/arit/PDF/greenlibrary2564/process_4/process_4.5.2.pdf

[17 กรกฎาคม 2566]